

**Islands præsident
Guðni Th. Jóhannessons
tale ved middag
til ære for de nordiske statsministre
d. 20. august 2019**

Ærede statsministre,
ambassadører og diplomater,
andre gode gæster,
kære nordiske venner!

Eliza og jeg byder jer hjertelig velkommen til denne middag på Bessastaðir. Jeg håber, at I vil nyde denne aften her, i nordisk venskabsånd. Ja, man kan faktisk sige, at betragter man Islands og de nordiske landes fælles historie, er det svært at finde en bedre udkigspost end Bessastaðir.

Oplysningen kom hertil udefra, efter ophold i Danmark og andre nordiske lande. Omkring midten af 1700-tallet siges det, at amtmanden Johan Christian Pingel dyrkede grøntsager i stor stil: kål, roer og så mange sukkerærter, at der var rigeligt til hans bord vinteren over. Kort tid senere høstede baronen Friedrich Hastfer de første islandske kartofler her på næsset, og stiftamtmand Thodal såede kommen på marken, hvad man stadig kan se spor af.

Her indledtes også et vigtigt videnskabeligt arbejde. Den højt ansete videnskabsmand Niels Horrebow målte i midten af 1700-tallet Bessastaðirs geografiske placering, i en årrække målte han lufttryk og temperatur – og kommenterede, at han var overrasket over, hvor varmt her var.

I slutningen af århundredet tog den norske teolog og astronom Rasmus Lievog denne tråd op, og observerede derudover stjernernes gang. Omkring samme tid tog en ung svensk biskopssøn, Uno von Troil,

af sted på en Islandsrejse, han kom i land her på Bessastaðirs næs, som han skrev til sine venner derhjemme:

... och framkommo vi omsider til *Island*, ... kastandes ankar vid *Bessestedr* den berömde STURLESONS boställe. Vi tyckte oss här, likasom i en ny verld. ... Oagtadt således nästan intet land gifves, som blifvit så litet gynnat af naturen, och hvar den öfver alt visar sig så hisklig, ... Folket är genomgodt och ärligt, men ... så trumpna, at jag påminner mig ganska sällan sett dem skratta.

Sagde svenskeren, men kære gæster: Jeg vil ikke trætte jer med en lang tale om Bessastaðir og alle de nordiske forbindelser, som man kan finde her. Da republikken blev indført i Island blev dette historiske sted præsidentens residens, og lige siden har gode gæster været velkomne her, ikke mindst dem, der er en del af vores nordiske familie, venner fra Finland og Ølandsøerne i øst, fra Sverige, Norge og Danmark og fra vores nærmeste nabolande, Færøerne og endelig Grønland, som er en uadskillelig og særskilt del af Norden. – Tillad mig netop her mod slutningen at nævne, at vi, jeg og en gruppe grønlandske skolebørn, befandt os i denne sal, da det berømte og berygtede vikingekampråb – hu! – for første og hidtil eneste gang blev brugt her.

Kære nordiske venner, kære statsministre: På jeres sommermøde i dag er der blandt andet blevet talt om klimaet, natur- og miljøbeskyttelse. Her forekommer det mig, at Bessastaðirs historie har en slags relevans – det vil sige historien om bæredygtige forbedringer og det videnskabelige arbejde. Fra dette sted kan vi også se snekalotten på Snæfellsjökull på den anden side af Faxaflói, i det mindste i nogle årtier endnu. Her nedenfor salen er vi i færd med at fylde grøfter op, som i sin tid blev gravet for at dræne mosen, men som ikke længere er til gavn. Ved at gøre dette binder vi kuldioxid, og derved giver vi vores bidrag til kampen mod den menneskeskabte globale opvarmning.

Denne stræben har selvfølgelig også en symbolsk betydning, og I, som arbejder som politikere, kender betydningen af symbolske handlinger – man skal bare passe på, at de ikke er blottet for indhold.

Det er sikkert og vist, at vi står over for udfordringer og problemer, som ikke bliver løst, medmindre vi tager fat i fællesskab, løfter i flok. Det, der forener os her i Norden, er i virkeligheden langt mere end det, der adskiller os, ikke mindst hvis vi også kigger på „den nordiske model“,

„the Nordic model“, som den hedder på engelsk, på det frie marked og individernes frihed til at vise, hvad de kan, og til at nyde frugten af eget slid, men også på velfærdssystemet, hvor lige muligheder og solidaritet står i centrum.

Det er lige ved, at det i bund og grund kun er sproget, som vi ikke er fælles om. Jeg har hørt, at det engang var lige ved at koge over på et nordisk møde, da repræsentanterne for et vist land talte så hurtigt, at man knap nok kunne skelne det ene ord fra det andet og med vokalerne langt nede i maven. Det hører med til historien, at finnerne truede med udelukkende at tale deres finsk, men man nåede til sidst til enighed. Når folk udviser en sand og ægte vilje til nordisk samarbejde, er det overbærende og åbent, forstående og tolerant.

Ved denne højtidelige anledning her på Bessastaðir er det en selvfølge at tale de nordiske sprog, og mange af os kan tale sammen på „skandinavisk“. Men tiderne skifter og menneskene med dem. Mange steder i Norden kan man mærke, at den yngre generation synes, at det er mere praktisk at tale engelsk med andre skandinaver, tilmed at det er mere fornuftigt og mere rimeligt. I vores nordiske venskabsånd ønsker vi jo at være hinandens ligemænd.

Kære venner: Efter denne lange mandetale, som jeg nu har fremført – en amtmand, en stiftamtmand, en baron – er det godt og glædeligt at kaste et blik ud over bordene og se så mange kvindelige statsministre og ambassadører i skaren. Vi er på rette vej til øget ligestilling. Jeg ønsker jer alle medgang i jeres krævende arbejde og beder jer alle om at rejse jer og løfte glassene; lad os skåle for nordisk samarbejde, et samarbejde, som ikke må stagneres og gå i stå, men som skal vokse og modnes i et nyt århundrede.